

Ημερομηνία δημοσίευσης

6/6/2018

Μακεδονικό και πολιτικό κόστος

Από την αρχή του τρέχοντος έτους, η εγχώρια πολιτική σκηνή επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό από την ξαφνική επανεμφάνιση του «μακεδονικού ζητήματος», ύστερα από μια δεκαετία διπλωματικής και πολιτικής απραξίας. Ο τρόπος με τον οποίο επιβλήθηκε το πρόβλημα στην πολιτική ατζέντα αιφνιδίασε όχι μόνο το πολιτικό σύστημα, αλλά και το κοινωνικό σώμα. Ωστόσο, η απρόσμενη (και κατά βάση) αδιαμεσολάβητη κοινωνική κινητοποίηση, που καταγράφηκε με τα συλλαλητήρια, δεν αποδεικνύει μόνο την ύπαρξη κοινωνικής φοβίας, αλλά και το ιστορικό βάθος του προβλήματος, το οποίο εμφανώς υποτιμήθηκε σημαντικά από τη σημερινή πολιτική ηγεσία, με άκρως αρνητικά για αυτήν αποτελέσματα.

Ενόσω συνεχίζεται η διπλωματική κινητικότητα, η αποτύπωση των τάσεων που έχουν αποκρυσταλλωθεί στο εκλογικό σώμα, σχετικά με το πρόβλημα, αποκτά αυτονόητη σημασία για τις πολιτικές και εκλογικές επιπτώσεις, που πιθανόν θα έχει η διαπραγματευόμενη λύση.

Η κοινωνική απονομιμοποίηση που επέφερε στο κομματικό σύστημα η εποχή των μνημονίων είναι δεδομένη. Η συνάρθρωσή της όμως με τις αντιθέσεις που γεννούν τα θέματα της εθνικής ταυτότητας μπορεί να αναδειχθεί σε καταλύτη.

Η μέτρηση των στάσεων της κοινής γνώμης

Στις έρευνες κοινής γνώμης, η μέτρηση των στάσεων του κοινού πάνω σε κάποιο ζήτημα βασίζεται συχνά, για λόγους ευκολίας, μόνο σε κάποια αντίστοιχη ερώτηση, που αποτυπώνει τις κοινωνικές διαθέσεις στο συγκεκριμένο θέμα. Αν και η απλή μέτρηση μπορεί να δίνει ικανοποιητικά αποτελέσματα, ο συνδυασμός μεγαλύτερου αριθμού ερωτήσεων, επιτρέπει την εξαγωγή περισσότερο ασφαλών συμπερασμάτων.

Αυτή η πρακτική μπορεί να εφαρμοστεί και στο σημερινό «ονοματολογικό» πρόβλημα που έχει ανακύψει στις διμερείς σχέσεις Ελλάδας/ΠΓΔΜ. **Η κλίμακα απόρριψης/αποδοχής ονόματος της ΠΓΔΜ με τον όρο «Μακεδονία»** κατασκευάζεται με βάση τρεις (3) μεταβλητές (ερωτήσεις): I. Την κοινωνική εντύπωση από τα πρόσφατα συλλαλητήρια για το ζήτημα της ονομασίας της ΠΓΔΜ (διάγραμμα 1). II. Τις στάσεις του κοινού απέναντι στην ακολουθητέα διαπραγματευτική πολιτική της Ελλάδας (διάγραμμα 2) και III. Τον χαρακτηρισμό ενδεχόμενης αναγνώρισης της ΠΓΔΜ με το όνομα «Μακεδονία» (διάγραμμα 3). Οι σχετικές ερωτήσεις μετρήθηκαν στο τελευταίο κύμα του Πολιτικού Βαρόμετρου της Public Issue (Μάιος 2018).

Γιάννης Μαυρής
Πολιτικός Επιστήμονας, Ph.D.
Πρόεδρος & Δ/Σ Public Issue

www.mavris.gr

Ο συνδυασμός αυτών των ερωτήσεων, με την κατασκευή μιας σχετικής κλίμακας στάσεων, μας επιτρέπει να αποτυπώσουμε περισσότερο συνεκτικά τις στάσεις της ελληνικής κοινής γνώμης απέναντι στο πρόβλημα που έχει ανακύψει. Η κλίμακα που κατασκευάζεται, έχει αρχικά πέντε θέσεις (5θέσια), που εκτείνονται από την «βέβαιη απόρριψη» της ονομασίας (θέση «--»), έως τη «βέβαιη αποδοχή» της (θέση «++», διάγραμμα 4.A). Για λόγους απλοποίησης, η κλίμακα μπορεί να περιοριστεί και σε 3 θέσεις (διάγραμμα 4.B).

Οι κοινωνικές στάσεις απέναντι στο ζήτημα της ονομασίας

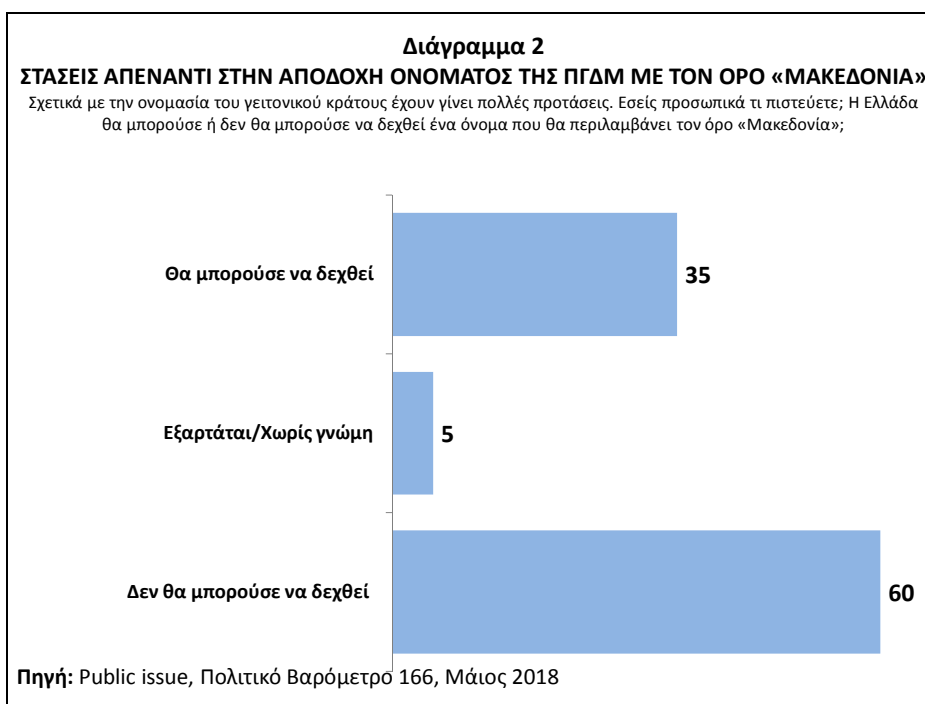
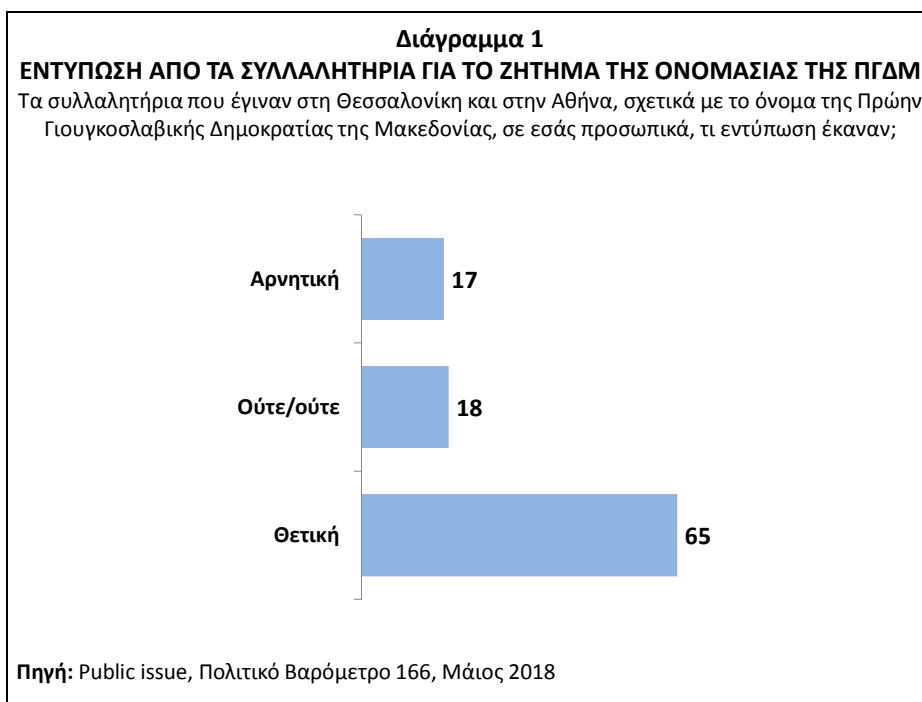
Στο ζήτημα της ονομασίας της ΠΓΔΜ, 7 στους 10 πολίτες (69%) υιοθετούν αμιγώς αρνητική στάση. Η διαίρεση του εκλογικού σώματος είναι οριζόντια και υπερβαίνει τις κομματικές διαχωριστικές γραμμές (τις κομματικές στοιχίσεις). Με βάση την 3θέσια εκδοχή της κλίμακας, **η απορριπτική στάση κυριαρχεί εμφανώς στην εκλογική βάση όλων ανεξαιρέτως των πολιτικών κομμάτων** (διάγραμμα 5). Κυμαίνεται από 88%, μεταξύ των ψηφοφόρων της Χρυσής Αυγής, μέχρι 55%, μεταξύ των ψηφοφόρων του ΚΚΕ, που εμφανίζονται και οι πλέον ανεκτικοί στο ζήτημα της ονομασίας (37% διάκρινται ευνοϊκά απέναντι σε ονομασία που περιλαμβάνει τον όρο «Μακεδονία»).

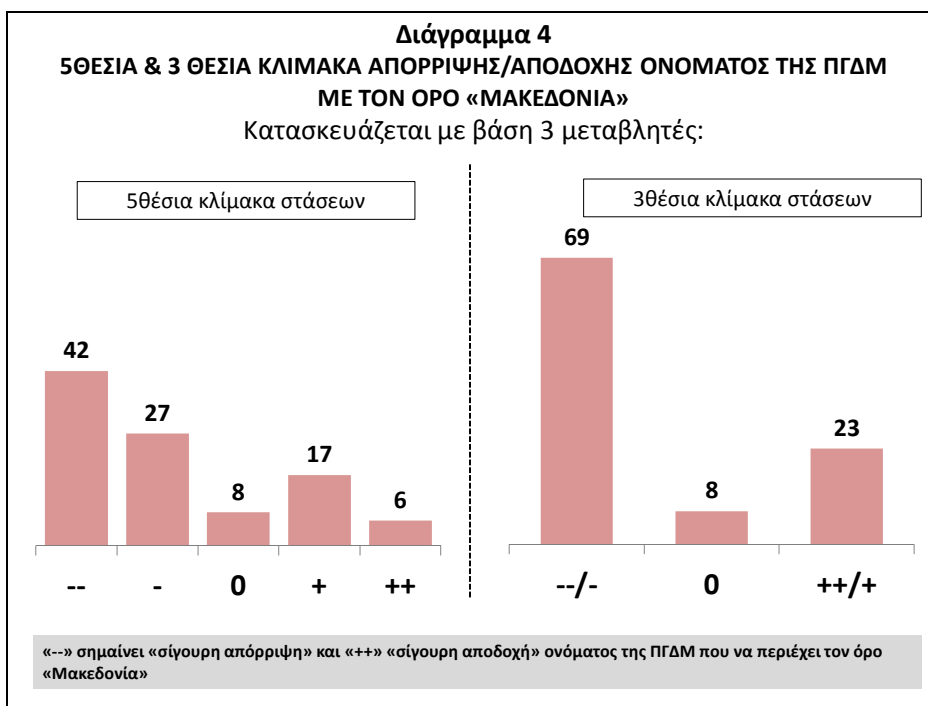
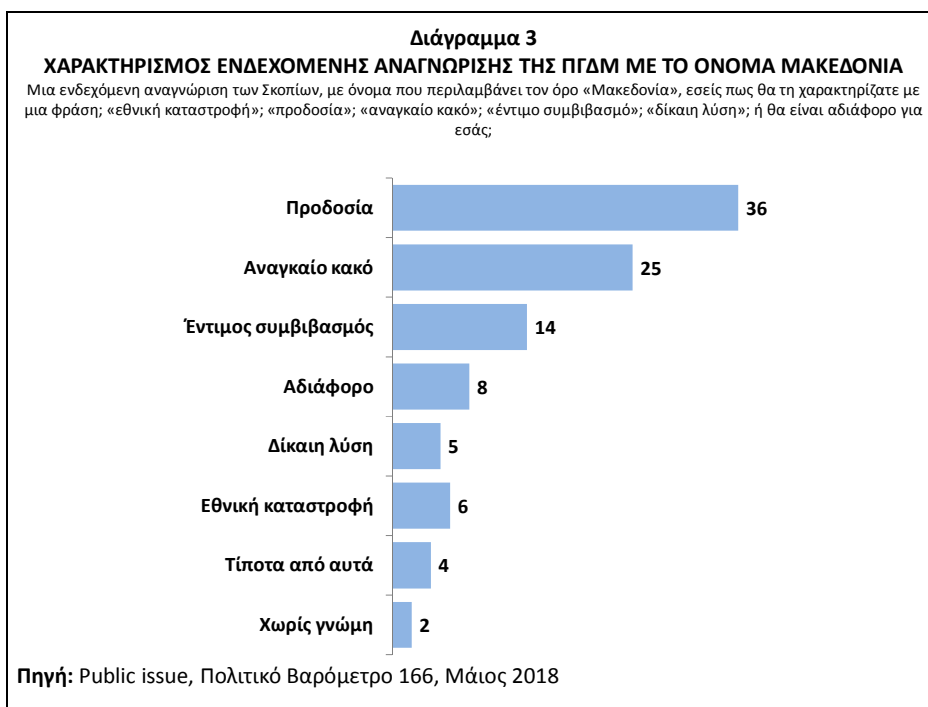
Ωστόσο, έχει ασφαλώς μεγαλύτερη σημασία το γεγονός, ότι οι ψηφοφόροι των δύο μεγαλύτερων κομμάτων διαφοροποιούνται μεν, **αλλά όχι αισθητά**: Το ποσοστό απόρριψης μεταξύ των ψηφοφόρων της ΝΔ είναι **82%** (8 στους 10) και του ΣΥΡΙΖΑ 57% (σχεδόν 6 στους 10), όσο ακριβώς και μεταξύ των ψηφοφόρων του πρώην ΠΑΣΟΚ (ΔΗΣΥ). Ειπωμένο διαφορετικά, **μόνον το 1/3 των ψηφοφόρων του ΣΥΡΙΖΑ** (33%) μπορούν να θεωρηθούν «ανεκτικοί» στο ζήτημα της ονομασίας. Μάλιστα, το ποσοστό αυτό είναι και ελαφρώς χαμηλότερο από το αντίστοιχο των ψηφοφόρων της ΔΗΣΥ.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί, ότι και το ποσοστό των ερωτώμενων, που στις τελευταίες εκλογές είχαν επιλέξει την αποχή, είναι ιδιαίτερα υψηλό (70%). Και πρόκειται, πλέον, για ένα διόλου ευκαταφρόνητο τμήμα του εκλογικού σώματος.

Συμπέρασμα

Είναι προφανές, ότι το τυχόν πολιτικό κόστος από ενδεχόμενη συμφωνία δεν αφορά μόνον τη ΝΔ, αλλά και το κυβερνών κόμμα. Η διαπραγματευόμενη λύση ενδέχεται να το φέρει σε δυσαρμονία με την πλειοψηφία του κομματικού του ακροατηρίου. Παράλληλα, δεν μπορεί να αγνοηθεί η ιδεολογική συσπείρωση που εμφανίζει η αξιωματική αντιπολίτευση, αναφορικά με αυτό το ζήτημα. Κυρίως όμως εξαιτίας της διογκούμενης κοινωνικής δυσарέσκειας από τη διακυβέρνηση, η διάσπαση της συντηρητικής παράταξης, με επανάλυση ενός νέου 1993, δεν είναι σήμερα ιδιαίτερα πιθανή.

Διάγραμμα 5
ΣΘΕΣΙΑ & ΖΘΕΣΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΓΔΜ ΜΕ ΤΟΝ ΟΡΟ
«ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» ΚΑΤΑ ΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ
 (Ψήφος στις 20/9/2015)

ΘΕΣΗ (5)	ΣΥΡΙΖΑ	ΝΔ	ΧΑ	ΔΗΣΥ	ΚΚΕ	ΑΠΟΧΗ
--	33	53	85	33	29	37
-	25	30	3	25	26	34
0	10	5	6	8	8	12
+	24	10	3	26	24	14
++	9	3	3	9	13	4

ΘΕΣΗ (3)	ΣΥΡΙΖΑ	ΝΔ	ΧΑ	ΔΗΣΥ	ΚΚΕ	ΑΠΟΧΗ
-	57	82	88	57	55	70
0	10	5	6	8	8	12
+	33	13	6	35	37	18